

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K.

przeciwko A. R.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 kwietnia 2008 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 18 grudnia 2007 r., sygn. akt I ACa (...),

WSC (...),

oddala zażalenie i nie obciąża pozwanej kosztami postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2007 r. Sąd Apelacyjny umorzył postępowanie wywołane wnioskiem o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej oraz odrzucił skargę kasacyjną. Stwierdził, że skarga nie zawiera wyraźnie sformułowanego i uzasadnionego wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, a uzasadnienie podstaw kasacyjnych nie pozwala na ocenę potrzeby przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jako podstawę jej odrzucenia Sąd ten wskazał na art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

W zażaleniu pozwanej na to postanowienie skarżąca wywodzi, że wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego zamieściła w skardze kasacyjnej wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, który znajduje się na str. (...) w podsumowaniu stawianych wyrokowi Sądu Apelacyjnego zarzutów wniosek ten motywujących. W ocenie żalącej, argumentacja dotycząca zarzutów naruszenia wskazanych przepisów potwierdza potrzebę przyjęcia skargi do rozpoznania, bo potwierdza potrzebę wykładni przepisów

niewłaściwie wyłożonych przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym skargą kasacyjną wyroku.

Powodowy Skarb Państwa w odpowiedzi na zażalenie wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Wskazał na brak uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i stwierdził, że tego uzasadnienia nie można utożsamiać z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie, chociaż Sąd Apelacyjny błędnie wskazał na art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. jako na podstawę odrzucenia skargi kasacyjnej, którą to podstawą jest w istocie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Uchybienie to nie miało jednak wpływu na trafność sentencji postanowienia zaskarżonego zażaleniem.

Zaskarżony skargą kasacyjną wyrok wydany został w dniu 26 października 2007 r., a zatem wniesiona od niego skarga kasacyjna spełniać powinna wszelkie wymogi formalne, wynikające z treści przepisów art. 398⁴ § 1 i § 2 k.p.c.

W paragrafie pierwszym art. 398⁴ k.p.c. ustawodawca skatalogował odrębnie w czterech punktach konstrukcyjne elementy każdej skargi kasacyjnej, a więc cechy istotne (kreatywne) tego tylko szczególnego środka odwoławczego, podkreślając zarazem w ten sposób rangę tychże elementów. Natomiast w zdaniu pierwszym § 2 art. 398⁴ k.p.c. wskazano na pozostałe wymagania tej skargi, które stawiane są każdemu pismu procesowemu (art. 126 k.p.c. – 128 k.p.c.) z rygiorem przewidzianym w art. 130 k.p.c.

Obowiązek przedstawienia przez skarżącego m.in. uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a wynikający z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., wiąże się z instytucją tzw. „przedsądu”, polegającego m.in. na możliwości Sądu Najwyższego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Ten możliwy sposób zakończenia postępowania kasacyjnego, a kolidujący niewątpliwie z intencją strony wnoszącej skargę kasacyjną dowodzi zrównania rangą obowiązku przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) z obowiązkiem odrębnego przedstawienia oraz uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.). Odrębne wyartykułowanie przez ustawodawcę obu kategorii obowiązków dowodzi tego, że nie są one tożsame. W konsekwencji za spełnienie wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. nie można uznać jedynie odwołania się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych i sformułowanych w ich ramach zarzutów, z pominięciem wyraźnego, odrębnego i

ściśłego przytoczenia co najmniej jednej spośród okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., wraz z jej stosownym uzasadnieniem przy pomocy argumentów jurystycznych (por. postanowienie SN z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, z. 10, poz. 156; postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001 r., z. 10, poz. 157). W odniesieniu do skargi kasacyjnej zachowuje aktualność utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym wymagania z art. 398⁴ § 1 k.p.c. mają samodzielny byt i nie mogą być traktowane zamiennie (postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2005 r. V CSK 5/05, niepubl.; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2005 r. III CZ 61/05 niepubl.; postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r., V CSK 18/05, niepubl.).

Spełniając formalny wymóg skargi kasacyjnej, określony w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., skarżący powinien zawrzeć w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i wniosek ten uzasadnić wskazując na występowanie w sprawie przynajmniej jednej z okoliczności stanowiących przesłanki tzw. przedsądu, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i przedstawić odpowiednie argumenty prawne, uzasadniające występowanie ściśle określonej w ustawie przesłanki. Potrzeba przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna być zatem uzasadniona przez skarżącego przy pomocy argumentów jurystycznych uzasadniających wystąpienie którejkolwiek z przesłanek precyzyjnie określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r. sygn. akt V CSK 18/05). Określone w tym przepisie przesłanki nie zostały wymienione w skardze kasacyjnej pozwanej. Ponieważ skarga kasacyjna pozwanej pozbawiona jest właściwie rozumianego sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przeto podlegała ona odrzuceniu (por. postanowienie SN z dnia 22 września 2005 r. sygn. akt II CSK 7/05).

Uwzględniając więc odrębność obu przedmiotów regulacji w pkt 2 i 3 art. 398⁴ § 1 k.p.c. stwierdzić należy, że choć argumentacja skarżącego może się niekiedy w obu tych kwestiach nawet częściowo pokrywać, to jednak orzeczenie w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zapada tylko po uprzednim dokonaniu oceny przyczyn kwalifikowanych przez ustawodawcę, a określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., gdyż tylko one i ich uzasadnienie mogą być przedmiotem tzw. „przedsądu” i decydują o jego wyniku.

Skoro więc skarga kasacyjna pozwanej pozbawiona jest adekwatnego sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, a więc tego niezbędnego elementu konstrukcyjnego, współkreującego istotę tego środka

zaskarżenia, to Sąd Apelacyjny trafnie orzekł o jej odrzuceniu wykonując swój obowiązek wynikający z art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.